

הלכות ציצית סימן כא

כא פדת מה לעשות בציציות שנפסקו ובטליות ישנים, וכו' ד' סעיפים:

א. (א) חוטי ציצית (ב) (ג) שנפסקו יכול לזרקן (ד) (ה) לאשפה, מפני שהיא מצוה שאין בגופה קרשה. * אבל כל זמן שהם (ו) קבועים בטלית אסור (ז) להשתמש בהם, כגון * לקשר בהם שום דבר וכו' ציצית בזה, משום בזוי מצוה: (ח) (ט) אומרים דאף לאחר שנפסקו (י) אין לנהוג בהן מנהג בניין (יא) לזרקן במקום מגנה, אלא שאין צריכין גניזה (כל בו הלכות שבת), ויש מדרקין (יא) לגזן, והמחמיר ומדקדק במצות תבא עליו ברכה (מהר"ל הלכות ציצית) (יב) (יג) לענין לקמן סימן תרסד סעיף ח ט: **ב.** בטליות של מצוה (ט) שבלו, אדם בודל עצמו מהם, (י) ואינו מתיר (יא) לקנות עצמו בהם ולא ליחד אותם לתשמיש (יב) המגנה, אלא (יג) לזרקן והם כלים: **ג.** ימתר לפניו בציצית (יד) לבית הכסא. הגה וכל שפן לשכב

א. מגלה ר' לוי השאלות והתקנות והר"ן מה דכשר הדם חלקו פו ותי' חנניה שבת כב. ה' ה' פ' פ' פ' רשפת בשם הרמב"ר. ג. הרמב"ם פ' פ' ג. ובי' יוסף בשם גאון מהר"א דקנאות מג.

שערי תשובה

ס' שנפסקו. עין באר היטב. ובה' גם הוא מודה, כיון ששעורם לא נעשה בהם תשמיש מצוה. ומכל מקום אפשר שאין לנהוג מנהג בניין מאחר שהם טהורים ושווים לשם ציצית: ס' לאשפה. עין באר היטב. ומה שכתב בשם תשובת רמ"א הוא טעות סופר וצריך לומר רא"ם הוא מדבר קצתו רב. ומה שכתב אבל מתיר בו, עין בית דוד, וצריך עיון בגוף הספר שם:

באר היטב
נראה דאפילו לתנן עובר פוסקים מרלא מקשר הבריתא לעובר פוסקים שאינו תנן, אבל הכי פתב דוקא לעובר פוסקים שאינו תנן, אבל לתנן עובר פוסקים מוכרח. והנזון אברהם הקשה עליו מפורש רש"י, עין שם. ואני אומר דמפורש רש"י, אין הוכחה דקמא לן פורשו, דיש לומר דן פגנת הנזון מן התנן מן העובר פוסקים שצוה, ואף על פי שאמרו אין מוכרין טלית מצוצת לעובר פוסקים אפילו הכי לתנן עובר פוסקים מתיר למכר לו טלית מצוצת לכתחלה, כיון דמתיר פוסקים מוכרין פתב דוקא לעובר פוסקים שצוה, אלא אם כן רוצה לקבוע בטלית אחר עין שם. לשלח ציצית על ידי עובר פוסקים צריך שני חותמות, ודוקא אם יש לחש שנקנה בחליטין, ואפשר דאם הם שוורין ומספקין שרי, מן אברהם. אם מצא טלית מצוצת או ציצית בשוק יש להקשירו בזמן הזה, עלת תמיד, ועין בית יוסף. והבאר היטב אשר לפני העתיק משם עלת תמיד יש להחמיר עין שם, ואינו כן: (ב) שנפסקו. הוא הדין מוכרם שצצאם בבגד, דהזמנה לאו מלתא היא: (ג) לאשפה. ומהר"ל נהג להניחם תוך הספר לסימן או לעשות בהם שום מצוה. וכתב ט"ז, והוא הדין סוף טוב שלא לעשות בו לצורך דבר שאינו כבוד למצוה שעברה. (ומתיר להשתמש בטלית פשהתיר הציצית, ובלבד שלא יהיה תשמיש מגנה, ופשוט הוא. כתוב בתשובת רמ"א סימן ט, אסור לעשות טלית של מצוה מתכשיטי פמרי עוברי פוסקים או לקנות מהן קרשים ואבנים לבנין בית הכנסת, אבל מתיר ללבש מלבוש שמקשטין בהם גבורת פוסקים): (ד) לבית הכסא. כתב הט"ז, דוקא בארבע פגפות שלובש תחת הבגדים, אבל בטליות של מצוה אין נכון שיקנה לבית הכסא. גם ההולכים ביום פסוק ופולגשים בקיטל צריך שישפשט הקיטל, כיון שבעד זה מתיר רק להתפלל, עין שם:

באר הלכה

א * אבל כל זמן שהם קבועים וכו'. עין במשנה ברוחה. והוא מהב"ח, והביאו דבריו העלת תמיד והאלהיה רבה והסכים להם הפרי מגדים גם כן, ולא כהט"ז שכתב דבלי עלמא מוריס בזה דשירי. ועין לקמן בסימן תרלה בסעיף קטן ב במגן אברהם כמה שכתב לענין סכה בנויה משנה לשנה, דמשמע מדבריו שם דבכל השנה ואפילו כשיגיע תג הסכות, כל זמן שלא ישוב בה אין עליה רק שם הזמנה בעלמא, ומוכח בפשיטות דסבירא לה כסברת הט"ז דהוא מתיר להשתמש בה עדן ואין בזה משום בזוי מצוה, ולא כב"ח. ועין בשערי תשובה שהביא שם בשם הכרתי יוסף שכתב בשם מהר"י מולכיין שסבירא לה שם גם כן לאסור, אף הוא דחה דבריו שם מכת דבריו מהגן אברהם, ולפלא שלא זכר דהב"ח יסבר גם כן בזה ואין להתיר שם רק מחמת דהוי כאלו התנה שאינו בודל, וכמו שכתב השערי תשובה שם. ועוד אפשר לומר דסברת מהגן אברהם לחלק בין ציצית, דבכל יום היא עומדת לקום בה המצוה, על כן אפילו בעת שפחשטה מעליו עדן לא נתבטל המצוה מן הבגד, מה שאין כן בסכה לאחר שבעת ימי התג דנתבטל מצותה ממנה עד לשנה הבאה על כל אף דרשנו עליה אין עליה רק שם הזמנה בעלמא. לפי זה על כל פנים בלולב ושופר על כרחו דהפלא מהגן אברהם גם כן אהב"ח: * לקשר וכו'. עין פרי מגדים שכתב דאף בכל מצוה דרבנן שפך בה האסור דבאי מצוה, עין שם:

א (א) חוטי ציצית וכו'. והוא הדין לכל תשמישי מצוה, כגון (א) סכה ולולב ושופר וכל כהאי גוונא, לאחר שנתבטלו (א) ואינם עומדין עוד למצותן: (ב) שנפסקו. או שהתירן מהטלית, והוא הדין (א) מקדם שעשעאן בבגד, דהזמנה לאו מלתא היא: (ג) לאשפה. אבל (א) אסור לעשות בהם תשמיש מגנה, דלא גרע ציצית מטלית לקמן בסעיף ב: (ד) קבועים בטלית. אפילו אם אין לבוש עתה בהטלית, ואפילו (א) בלילה, כיון שהוא (א) עומד ללבושה ולצאת בהציצית ידי מצות ציצית, וכן שופר נמי אפילו לאחר ראש השנה וכן לולב ישן, אם עומדין צידן למצוה לשנה הבאה אסור להשתמש בהן משום בזוי מצוה, ועין בבאור הלכה: (ה) להשתמש בהן. ובציצית (א) לא מהני תבאי באומר אני בודל מהן, כמו בתרלח סעיף ב, משום דבזוי מצוה הוא, דציצית על כרחו דבכרת לשם מצוה עושה, דמכרן עליהן להתעטף: (ו) אין לנהוג בהן. וכן (א) בסכך הסכה ולולב ושופר לאחר שנתבטלו ממצותן אין לזרקן לאשפה, וכל כהאי גוונא דבר שאינו כבוד למצוה שעברה. וכתב הפרי מגדים דכונן שלא לעשות תשמיש מגנה אפילו בפגפות הסכה: (ז) לזרקן. רוצה לומר, (א) בידים אסור לזרקן לאשפה, אף אם מתוך שלא גנן מרקי ממיילא, אין להתיר לזה: (ח) לגזן. כתב מהר"ל, דזינת הציצית בתוך הספר לסימן, או לעשות בהן שום מצוה, הוואיל ואתעביד בהו מצוה תנא ויתעביד בהו אחריתא: **ב (א) שבלו.** עין בפרי מגדים שכתב, דטלית של מצוה שנפסקו ציציותיו לא יעשה ממנו מכנסים, דהוא בכלל תשמיש מגנה, ואפילו מטלית קטן אסור: (י) ואינו מתיר וכו'. כן צריך לומר. וארצות החיים נכן משמע מהג"א: (יא) לקנות וכו'. רוצה לומר, אפילו לקנות הטיט מעל רגלו וכן מוכח מר"ן פסק (א) דשבת: (יב) המגנה. אבל (א) לשאנו מגנה שרי, ובעוד הציצית עליו אם רשאי להשתמש בהטלית תשמיש שאינו מגנה, דעת העלת תמיד דשירי, דדוקא בציצית אסור המתכר בסעיף א, ולהט"ז אסור, וכן הסכים הפרי מגדים וכתב, דטלית של תפלה המיוחד לכן תמיד הטלית כמו הציצית, אבל טלית קטן פשוטא דשירי לכל תשמיש שאינו מגנה אפילו בעוד הציצית עליו, דהא לבוש הדיט הוא ורשאי לשכב בו בלילה, ובכסמון: (יג) לזרקן. רוצה לומר, (א) לאשפה, ואפילו היש אומרים הנ"ל דאסור בציצית גופא, משמע דמודה בזה: **ג (יד) לבית הכסא.** ודוקא (א) בארבע פגפות הקטן שלובשו כל היום, אבל אלו טליות של מצוה שמתידין (א) רק להתפלל בהן אין נכון שיקנה בהן לבית הכסא, אף (א) להשתין בהן מתיר. גם ההולכים ביום הכפורים לפנות ומלגשים בקיט"ל, צריך שישפשט הקיטל כיון שבעד זה מתיר רק להתפלל:

שער הציצין

א (א) מגלה כו' ע"ב: (ב) כן כתב הפ"ח בסימן זה, עין שם: (ג) עלת תמיד ויגן אברהם לקמן בסימן מב: (ד) פרי מגדים במשבעת ידב: (ה) פרי מגדים: (ו) ב"ח: (ז) פרי מגדים: (ח) ט"ז: (ט) מוכח מהג"א בבאורי: **ב (א) עלת תמיד:** (ב) מוכח מפרי מגדים: (ג) פרי מגדים: (ד) ט"ז: (ה) דרך חיים:

תרומה. וכלש לבן.

לוח עמוד הימני: שביק יב תמוז תשסב < יום א יז סיון תשסו < יום ב כב אייר תשעב < יום ג כט ניסן תשעו < יום ד ה ניסן תשסב